

Fylkesmannen i Buskerud

Vår dato
01.04.2005
Arkiv nr.
720

Vår referanse
004/11745
Deres referanse

Det Kongelige Helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 2004/105135	Dok.nr.: 161
Arkivkode: 520	Journ.dato 11/4-05
Avd.: KIA	Saksbeh.: KOH
U.off.:	

Høring – NOU 2004:18 - Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene.

Fylkesmannen i Buskerud viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 30.11.2004.

Fylkesmannen finner det positivt at utvalget foreslår samordning av kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. En felles lov vil ha særlig stor betydning for tjenstemottakere med sammensatte behov som i dag har krav på tjenester etter de to nåværende lovene. Et samlet vedtak vil gi tjenstemottageren bedre oversikt over hvilke tilbud kommunen gir. Forståelige og godt formulerte vedtak vil forenkle og lette koordineringen av de ulike tjenestetilbudene på alle nivåer.

Fylkesmannen støtter også vurderingen av at et felles lovverk vil fremme større ansvar og vilje til et bedre samarbeid mellom ulike fagområder i kommunene, noe som vil være til tjenstemottagerens beste. Det blir enklere for kommunene å ivareta god kvalitet på saksbehandlingen generelt og klagesaksbehandlingen spesielt.

I utvalgets forslag er det et foreslått en endring i klagereglene ved at alle vedtak om tildeling av tjenester skal kunne påklages til en instans, fylkesmannen. Det er imidlertid uenighet om fylkesmannen skal kunne prøve alle sider av vedtaket. Fylkesmannen i Buskerud støtter flertallets forslag om at klagemyndigheten skal kunne prøve alle sider av vedtaket. Gjeldende helselovgivning gir adgang til å prøve alle sider av vedtaket, og det er fylkesmannens oppfatning at dette bør videreføres i ny lov og dermed også omfatte sosialtjenestene. For øvrig vil en slik endring føre til en forenkling av klagereglene, og dermed indirekte økt rettssikkerhet. Forvaltningslovens regler bør således gjelde fullt ut.

Utvalget foreslår at det skal utarbeides faglige minstestandarder for tjenestene. Begrunnelsen er større likhet, og at faglige minstestandarder bedre sikrer at det blir stilt til rådighet de ressurser som er nødvendige for å oppfylle faglige og etiske minstestandarder. Fylkesmannen i Buskerud støtter utvalgets syn på krav om minstestandarder i tjenestene.

Utvalget uttaler at det bør vurderes å samle alle regler om bruk av tvang og makt i sosial- og helsetjenesten i en felles lov. Fylkesmannen støtter dette, men ønsker å påpeke at dette arbeidet bør gis høy prioritet i departementet. Nåværende regler (som i lovforslaget er samlet i kapittel 5 og 6) omfatter ikke bestemmelser om tvang overfor personer med demenssykdom. Dette er uheldig da det i praksis i dag utøves

mye tvangsbruk i den kommunale pleie- og omsorgstjenesten som det ikke er hjemmel for.

Fylkesmannen ser at det ikke har vært utvalgets mandat å vurdere om barneverntjenesteloven skulle være en del av den nye sosial- og helsetjenesteloven.

På sikt bør dette komme, men likevel burde muligens elementer i barneverntjenesteloven vært inntatt i den nye loven da det i praksis eksisterer en del gråsoner i regelverket. Dette gjelder for eksempel i forhold til økonomisk hjelp i barnefamilier som forebyggende tiltak etter barneverntjenesteloven.

Likeledes er det i dag nødvendig å forholde seg til to lovverk i forbindelse med gravide rusmisbrukere - før og etter fødsel.

Kommentarer til enkelte av kapitlene i lovforslaget:

Kapittel 1.

Fylkesmannen vil uttale at utvalget her har gjort et viktig og godt arbeid i å gi betydning og forklaring til lovtekstens benevnelser. Klargjørende definisjoner og beskrivelser av krav til samtykke, samtykkekompetanse etc. er viktig for å få til en best mulig forståelse av loven, både for tjenesteutøvere og for de som er i behov av kommunale tjenester og deres pårørende.

Kapittel 2.

I lovens §2-3 listes opp de sentrale oppgaver som kommunen skal ivareta innen sosial- og helseområdet.

Helsestasjonstjenesten og skolehelsetjenesten er i dette forslaget utelatt. Fylkesmannen i Buskerud mener at disse tjenester også bør konkretiseres i et eget punkt under §2-3 for å synliggjøre denne viktige pliktmessige tjeneste.

I forbindelse med økonomisk stønad, som er en av tjenestene som er nevnt i §2.3.1.e (vi) og §3.1.1.e vil Fylkesmannen påpeke at plikten til å vurdere om stønad bør gis selv om søkeren ikke har et rettskrav ("§5.2-ytelse") ikke fremkommer godt nok av lovteksten.

Kapittel 3.

Kommunen vil etter utvalgets forslag få en selvstendig rett til å utarbeide individuell plan for tjenestemottagere med behov for langvarige og koordinerte hjelpetilbud.

Dette er etter vår mening viktig fordi mange av de som har behov for omfattende tjenester kan være så svekket at de ikke på eget initiativ vil kunne fremsette krav om en individuell plan.

Et rettslig krav om individuell plan, samt krav om utpeking av planansvarlig, vil etter fylkesmannens vurdering kunne hindre ansvarsfraskrivning mellom de ulike kommunale sektorer når det gjelder de aller svakeste og mest hjelpetrengende innbyggere.

Kapittel 8.

Fylkesmannen i Buskerud ser det som positivt at det nå blir stilt krav til journalføring både i sosial- og helsetjenesten. (jfr. §8.1.1.). God dokumentasjon og journalføring vil lettere kunne sikre grunnlaget for internkontroll og tilsyn, men også bedre rettssikkerheten i forhold til klagesaksbehandling, ved evalueringer og i forhold til å endre tjenestetilbudet.

Fylkesmannen stiller seg imidlertid undrende over at journalføring i barneverntjenesten er tatt inn i denne loven (jfr. § 8.1.2.). Denne bestemmelsen bør tas inn i Lov om barneverntjenester.

Kapittel 9.

Nye og omfattende bestemmelser om taushetsplikt i sosial- og helseforvaltningen i kapittel 9 er etter fylkesmannens mening av stor verdi. Denne samordningen vil forenkle reglene om taushetsplikt på en måte som forhåpentligvis vil bidra til å forbedre samhandling mellom ulike tjenesteområder.

Det er imidlertid viktig at det utarbeides gode og betryggende systemer for oppbevaring og bruk av taushetsbelagte opplysninger. Særlig er det viktig at behandlere ikke får kjennskap til - eller viderefører - flere opplysninger enn det er behov for i forhold til de oppgaver som skal løses.

Kapittel 12.

Fylkesmannen i Buskerud har i sin høringsuttalelse til Kommunal- og regionaldepartementet datert 20.12.2004 i forbindelse med NOU 17 (Statlig tilsyn med kommunesektoren) uttalt at oppgavene til helsetilsynet bør overføres til fylkesmannen. Vi er derfor enig i utvalgets forslag om at Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunens virksomhet oppfyller kravene i den nye felles helse- og sosialloven.

Med hilsen

Kirsti Kalle Grøndahl
fylkesmann

Anne Cathrine Dahl
avdelingsdirektør